

Raport

IZBA COACHINGU

Ścieżki edukacji
profesjonalnego coacha

Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci bez wskazania autorstwa Izby Coachingu jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym bez wskazania autorstwa Izby Coachingu powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Autorzy oraz Izba Coachingu dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie ponoszą jednak odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydanie pierwsze, Warszawa 2019.

Izba Coachingu

ul. Smulikowskiego 4

00-389 Warszawa

tel. 511 416 541

e-mail: biuro@ic.org.pl,

Strona internetowa: www.izbacoachingu.com

Wprowadzenie

Coaching od momentu pojawienia się w Polsce przeżywa ciągły wzrost. Z jednej strony jest to spowodowane rosnącym zapotrzebowaniem na tego rodzaju usługi, zarówno wśród organizacji, jak i osób indywidualnych, a z drugiej - wynika to z postrzegania profesji coacha, jako atrakcyjnej roli zawodowej.

Na rynku coraz silniej zarysowuje się potrzeba dbania o jakość usług coachingowych¹, czego nieodłączną częścią jest badanie i podnoszenie jakości oferty edukacyjnej w obszarze kompetencji coachingowych. Zawód coacha nie jest osamotniony w próbach rozwiązania problemu oceny skuteczności procesu

Coaching stał się powszechnie akceptowaną, interdyscyplinarną metodą pracy, korzystającą z dorobku wielu dziedzin naukowych oraz doświadczeń świata biznesu.

kształcenia i kompetencji osób oferujących profesjonalną usługę pomocową². W wielu zawodach niezbędnym „punktem startowym” dla rozpoczęcia działalności są kierunkowe studia wyższe, ukończone w ramach formalnej

ścieżki edukacyjnej (np. prawo, medycyna, psychologia)³. Po zdobyciu kwalifikacji uniwersyteckich, specjaliści rozpoczynają superwizowaną⁴ praktykę, aż do momentu uznania ich kwalifikacji przez odpowiednią instytucję branżową, która daje „pozwolenie” do samodzielnej pracy. Po tym czasie zwykle obowiązuje wymóg utrzymania standardu praktyki poprzez ciągły rozwój zawodowy.

Sytuacja w coachingu jest zupełnie inna. Istnieje wiele dróg rozwoju praktyki coacha. Coaching stał się powszechnie akceptowaną, interdyscyplinarną

¹Bluckert, P. (2004). The state of play in corporate coaching: current and future trends. *Industrial and Commercial Training*, 36(2), pp. 53-56.

²Lozano, J., Boni, A., Peris, J & Hueso, A. (2012). Competencies in Higher Education: A Critical Analysis from the Capabilities Approach, *Journal of Philosophy of Education*, 46(1), pp. 132-147; Savanevičienė, A., Stukaitė, D, & Šilingienė, V. (2008). Development of Strategic Individual Competence, *Engineering Economics*, 3(58) pp. 81-88; NICE, (2012). A Historical Review of How Occupations Become Professions. Retrieved 16 June 2015, from: http://niccs.uscert.gov/sites/default/files/publications/documents/Best%20Practices%20for%20Planning%20a%20Cybersecurity%20Workforce_05312012_v4.1_DRAFT_NICE%20branded.pdf

³Gray, D. (2011). Journeys towards the professionalisation of coaching: dilemmas, dialogues and decisions along the global pathway, *Coaching: An International Journal of Theory, Research and Practice*, 4(1), pp.4-19.

⁴Superwizja polega na regularnym konsultowaniu swojej pracy z superwizorem- osobą doświadczoną, która ukończyła certyfikowane szkolenie dla superwizorów. Superwizor czuwa nad jakością praktyki podopiecznego, jednocześnie pomaga mu podnosić kwalifikacje oraz daje wsparcie, kiedy pojawiają się trudności. Celem superwizji jest pomoc superwizowanemu w przyjrzeniu się jego własnemu doświadczeniu w pracy z klientem.

metodą pracy, korzystającą z dorobku wielu dziedzin naukowych oraz doświadczeń świata biznesu. Osoby z doświadczeniami uzyskanymi w różnorodnych obszarach zawodowych mogą uzyskać wymagane kwalifikacje i pracować jako coach⁵. Dodatkowo, do wykonywania zawodu coacha nie jest wymagana formalna zgoda instytucji zewnętrznej, nie istnieje też konieczność uzyskania określonych uprawnień.

Część coachów zaczyna swoją edukację od dłuższego lub krótkiego szkolenia praktycznego w zakresie coachingu. Niektórzy rozpoczynają praktykę bez szkolenia, opierając się na swoich doświadczeniach z innych obszarów zawodowych. Inni podejmują drogę podobną do zawodów przywoływanych powyżej i decydują się na uzyskanie kwalifikacji poprzez ukończenie studiów.

Niezależne organizacje coachingowe, takie jak Izba Coachingu, oferują indywidualne systemy akredytacji, które służą potwierdzeniu posiadanych kwalifikacji. Akredytacja niezależnej instytucji zawiera określone wymogi dotyczące kształcenia i sposobu uzyskania kompetencji, jednak nie są one powiązane z żadną konkretną ścieżką edukacji. W szczególności ukończenie kierunkowych studiów w coachingu nie jest uznawane za niezbędne.

Podsumowując powyższe obserwacje można zauważyć, że w rozwijaniu kompetencji coachingowych rywalizują ze sobą dwa podejścia: oparte na wiedzy oraz oparte na praktyce (doświadczeniu). Krótsze programy szkoleniowe, oferowane najczęściej przez komercyjne firmy szkoleniowe, uczą podstawowych umiejętności i zachęcają do doskonalenia ich w praktyce. Z kolei programy zajęć na studiach kładą większy nacisk na podstawy teoretyczne. Przez pewien czas można było zaobserwować niedostatek wiedzy, czy podstaw teoretycznych po pierwszym typie szkoleń oraz słabiej rozwinięte kompetencje, czy trudność w przeniesieniu zdobytej wiedzy na praktykę – po drugim. Aktualnie, coraz więcej programów szkoleniowych dla coachów zapewnia odpowiednią równowagę i wyposaża uczestników zarówno w niezbędną wiedzę, jak i oferuje odpowiedni poziom praktycznego rozwijania kompetencji w ramach szkolenia. Pojawia się

Niezależne organizacje coachingowe, takie jak Izba Coachingu, oferują indywidualne systemy akredytacji, które służą potwierdzeniu posiadanych kwalifikacji.

kompetencji coachingowych rywalizują ze sobą dwa podejścia: oparte na wiedzy oraz oparte na praktyce (doświadczeniu). Krótsze programy szkoleniowe,

⁵Stober, D. & Grant, A. (Eds) (2006). Evidence based coaching handbook: putting best practices to work for your clients, Chichester: John Wiley.

również coraz więcej studiów podyplomowych, w których liczba godzin zajęć praktycznych przeważa nad teorią.

Celem niniejszej publikacji jest próba stworzenia kompleksowego opracowania na temat dostępnych możliwości kształcenia w zakresie coachingu w Polsce. Przedstawia również wyniki części badań kwestionariuszowych przeprowadzonych na potrzeby rozprawy doktorskiej „Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych”, które są bezpośrednio związane ze ścieżkami kształcenia i rozwoju własnego coachów.

Punkt wyjścia

„Coaching” oraz „coach” cały czas są pojęciami o szerokim znaczeniu, zarówno w świadomości ogółu społeczeństwa, jak i wielu specjalistów z zakresu rozwoju osobistego, w tym również coachów. Coaching, w zależności od przyjętych kryteriów, nazywany jest narzędziem, metodą, kompetencją, postawą, a nawet dyscypliną naukową. Tak duża rozpiętość w postrzeganiu coachingu skutkuje wątpliwościami, co do statusu coacha na rynku pracy.

Brak dedykowanych aktów prawnych regulujących zawody związane ze świadczeniem usług rozwojowych lub chociażby jednego, ustandaryzowanego

Mając na względzie dobro i bezpieczeństwo klientów coachingu, niezbędne jest wskazywanie akredytacji niezależnej instytucji, jako niezbędnej formy weryfikacji kompetencji i jakości pracy profesjonalnego coacha.

modelu kwalifikacji wymaganych w zawodzie coacha sprawia, że mogą go wykonywać zarówno osoby zdobywające umiejętności w sposób intuicyjny, jak również

osoby legitymujące się najróżniejszego rodzaju egzaminami, certyfikatami i akredytacjami.

Jak dotąd, najobszerniejsze zestawienia ofert kształcenia w zakresie coachingu na polskim rynku można znaleźć w raportach:

- „Szkoła dla Coacha”, pod red. Magdaleny Kołodkiewicz i pod patronatem Komisji Coachingu przy Polskiej Izbie Firm Szkoleniowych z 2009 roku,
- „Szkoły Coachingu 2014”, powstałej dzięki inicjatywie Izby Coachingu wspierającej profesjonalizację zawodu coacha we współpracy ze Stowarzyszeniem Coachów Polskich, popularyzującym coaching w Polsce.

Mając na względzie dobro i bezpieczeństwo klientów coachingu, niezbędne jest dalsze rozwijanie ram kształcenia coachów oraz wskazywanie akredytacji niezależnej instytucji, jako niezbędnej formy weryfikacji kompetencji i jakości pracy profesjonalnego coacha.

Prawny status zawodu coacha

Na obecnym etapie rozwoju rynku usług coachingowych w Polsce nie istnieją prawne regulacje odnoszące się bezpośrednio do zawodu coacha. Jest to zgodne z kierunkami rozwoju systemów prawnych w Unii Europejskiej. Jak wynika z idei samoregulacji i współregulacji, celem jest promowanie otwartych

mechanizmów, gdzie wszystkie strony działające na rynku dobrowolnie deklarują współdziałanie według określonych zasad. Dzieje się tak, ponieważ tradycyjne regulacje prawne z trudem nadążają za zmianami technologicznymi, gospodarczymi i społecznymi oraz decentralizacją informacji. Przy tradycyjnym podejściu legislacyjnym mogą także występować problemy z egzekwowaniem prawa. W związku z tym Komisja Europejska postrzega samoregulację i współregulację jako sposób na poprawę jakości przepisów prawnych, która była jednym z najważniejszych celów działalności Komisji Barroso (IP/05/96).

Samoregulacja, w ramach której sektor sam reguluje swoje działania oraz współregulacja, czyli połączenie uregulowań państwowych i niepaństwowych, pozwolą ograniczyć wzrastające ryzyko niewydolności tradycyjnych rozwiązań

Samoregulacja, w ramach której sektor sam reguluje swoje działania oraz współregulacja, czyli połączenie uregulowań państwowych i niepaństwowych to rozwiązania, które przekazując odpowiedzialność w ręce niezależnych instytucji rynku, mają szansę sprawdzić się profesji jaką jest coaching.

przekazując odpowiedzialność w ręce społeczeństwa i zainteresowanych stron w sytuacjach, w których jest to wskazane. Dyrektywa unijna zachęca państwa członkowskie Unii Europejskiej do przyjmowania najbardziej odpo-

wiednich dla danego systemu prawnego uzupełniających instrumentów, w celu usprawnienia przestrzegania zapisów prawa. Takim alternatywnym rozwiązaniem jest tzw. samoregulacja lub współregulacja.

Samoregulacja i współregulacja w ramach europejskiego jednolitego rynku rozwija się stopniowo poprzez wprowadzenie kodeksów postępowania i dobrowolne porozumienia: praw konsumentów, szczególnie w handlu elektronicznym (w zakresie np. informacji, oznakowania, bezpieczeństwa płatności), usługach, w tym również finansowych (np. wzajemne uznanie kwalifikacji) i ochronie środowiska (np. przestrzeganie standardów). Konieczne staje się podjęcie konkretnych działań zmierzających do intensywniejszego wdrażania i promowania wspomnianych wyżej mechanizmów celem ograniczenia zagrożeń wynikających z:

- oceny jakości ścieżki kształcenia przez przyszłych coachów,
- dezorientacji potencjalnych klientów coachingu, którym często brakuje wiedzy na temat tego, czego powinni oczekiwać w ramach świadczonej usługi,

- nadużyć ze strony osób nie posiadających odpowiedniego przygotowania do wykonywania zawodu coacha.

Jednym z kierunków profesjonalizacji coachingu będzie najprawdopodobniej objęcie zawodu coacha Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji (ZSK)⁶. Jest to wprowadzony ustawą zbiór zasad, standardów, nowych funkcji i ról oraz procedur regulujących sposób działania różnych podmiotów (osób i instytucji) związanych z nadawaniem kwalifikacji oraz zapewnianiem ich jakości.

Klasyfikacja zawodu coacha

1 stycznia 2015 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w którym na wniosek Izby Coachingu (1 lipca 2014 r.) do polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności został dodany zawód coacha⁷. Nie jest on jednak samodzielny zawodem. Z mentorem oraz tutorem tworzą podkategorię zawodu „trener osobisty”. Mając na uwadze istotne różnice pomiędzy coachingiem a innymi formami wsparcia rozwoju osobistego, wydaje się zasadne wyodrębnienie coacha jako niezależnego zawodu.

Pojawienie się zawodu coacha w klasyfikacji jest jednoznaczne z tym, iż zidentyfikowano na rynku pracy grupę osób, która ten zawód wykonuje i nie

Z dniem 1 stycznia 2015 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w którym do polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności został dodany zawód coacha

jest to działalność prawnie zabroniona. Dodatkowo, rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy w żaden sposób „nie reguluje kwestii dopusz-

czenia do wykonywania zawodów, nie zawiera zapisów dotyczących wymogów kwalifikacyjnych w odniesieniu do poszczególnych zawodów, ani też nie wskazuje sposobów kontroli spełniania wymagań kwalifikacyjnych przez osoby oferujące swoje usługi na rynku pracy”⁸.

⁶ www.kwalifikacje.gov.pl

⁷ wup.torun.pl, dostęp: 28.01.2017 r.

⁸ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, 2014.

Coach został przyporządkowany do grupy 2 - specjalistów. Grupa ta obejmuje zawody „wymagające wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie: nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych. Ich główne zadania to wdrażanie do praktyki koncepcji i teorii naukowych lub artystycznych, powiększanie dotychczasowego stanu wiedzy poprzez badania i twórczość oraz systematyczne nauczanie w tym zakresie”.

W ramach grupy specjalistów funkcjonuje 99 grup elementarnych. Zawód coacha znajduje się w grupie „trener osobisty”, razem z mentorem oraz tutorem. Ogólny opis przedstawia zestawienie 1.

Zestawienie 1. Opis zawodu trener osobisty

Nazwa	Trener osobisty (coach, mentor, tutor)
Kod	235920
Synteza	Pomaga klientowi dokonywać zmiany w rozwoju osobistym i zawodowym oraz realizacji wyznaczonych celów; wspiera proces zmiany we wszystkich obszarach życia: odkrywa niewykorzystany potencjał człowieka w sesjach indywidualnych i zbiorowych; wzbudza motywację do działania; wspólnie z klientem znajduje skuteczne rozwiązania.
Zadania zawodowe	<p>nawiązanie kontaktu z potencjalnym klientem, zawarcie umowy na przeprowadzanie sesji coachingowych, uświadomienie klientowi, czym jest coaching, jak będą przebiegały sesje;</p> <p>zidentyfikowanie obszaru i rodzaju przyczyny zgłoszenia się klienta na sesję coachingową (np. rozwiązywanie problemów rodzinnych, dokonywanie osiągnięć sportowych i zawodowych itp.);</p> <p>zapropozowanie klientowi ogólnej strategii i struktury pracy w procesie coachingu w zależności od jego celu i obszaru życia: np. tworzenia trwałych związków, przeprowadzanie w życiu ważnych zmian (ślub, rozwód, zmiana pracy), zaplanowanie na nowo kariery w przypadku utraty pracy itp.;</p> <p>przeprowadzanie indywidualnych sesji, w trakcie których następuje precyzyjne wyznaczanie nowych bądź zmodyfikowanych celów;</p> <p>stosowanie różnych technik coachingowych np. techniki pięciu pytań, techniki racjonalnej terapii zachowań itp.;</p>

	<p>ukierunkowywanie klienta na realizację wyznaczonych celów oraz wspieranie go w identyfikowaniu i eliminowaniu przeszkód, w dostrzeganiu i wykorzystaniu możliwości przy ich realizacji;</p> <p>odkrywanie przez klienta błędów i niepowodzeń w różnych sferach życia: w wychowywaniu dzieci, relacjach małżeńskich, uprawianiu sportu, relacjach międzyludzkich, zespole pracowniczym lub organizacji za pomocą odpowiednio zadawanych pytań i uważnego słuchania;</p> <p>skłanianie klienta do optymalnego i świadomego wykorzystywania swoich umiejętności i zasobów wewnętrznych oraz kreatywnego rozwiązywania istniejących problemów;</p> <p>wzbudzanie u klienta motywacji i zaangażowania do realizacji wyznaczonych celów oraz wspieranie go w podejmowaniu kluczowych decyzji i w trudnych sytuacjach;</p> <p>wspólnie z klientem poszukiwanie skutecznych rozwiązań;</p> <p>prowadzenie szkoleń i warsztatów dla pracowników i menedżerów poświęconych np. skutecznemu kierowaniu zespołem, poprawie komunikacji interpersonalnej, jakości codziennej pracy itp.;</p> <p>przestrzeganie standardów etycznych;</p> <p>promowanie i popularyzowanie idei coachingu: publikowanie swoich dokonań, udział w konferencjach, seminariach i wykładach;</p> <p>stałe doskonalenie umiejętności coachingowych.</p>
Dodatkowe zadania zawodowe	<p>prowadzenie działalności dydaktycznej w uczelniach realizujących problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;</p> <p>prowadzenie badań naukowych nad skutecznymi technikami realizowania coachingu.</p>

Źródło: psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow/?p_p_id=jobclassificationportlet_WAR_nnkportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1, dostęp: 14.12.2018.

Wpis do klasyfikacji zawodów i specjalności nie jest równoznaczny z wpisem do Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w której aktualnie brak pozycji związanej z działalnością coachingową.

W związku z brakiem jakichkolwiek aktów prawnych odnoszących się do świadczenia usług coachingowych, rynek regulowany jest przez przepisy

o charakterze powszechnym, które obowiązują ogół podmiotów gospodarczych. Można wśród nich wymienić⁹:

- Kodeks cywilny, przede wszystkim w odniesieniu do umów zawieranych przez coachów z klientami,
- ustawa o swobodzie działalności gospodarczej,
- Kodeks spółek handlowych regulujący dopuszczalne formy prowadzenia działalności gospodarczej,
- ustawa o ochronie danych osobowych, w odniesieniu do danych zbieranych przez coachów w relacjach z klientem.

Normy postępowania dotyczące bezpośrednio praktyki zawodowej coacha określane są przez Kodeksy Etyczne stworzone przez organizacje coachingowe. Ich przestrzeganie jest obowiązkowe jedynie dla członków organizacji.

Oferty kształcenia dla coachów

Aktualny stan ofert kształcenia w zakresie coachingu w Polsce można pogrupować w następujący sposób:

- indywidualne ścieżki rozwoju,
- kursy i szkolenia bez akredytacji,
- kursy i szkolenia akredytowane przez organizacje coachingowe,
- studia I i II stopnia,
- studia podyplomowe.

Poszczególne ścieżki kształcenia różnią się między sobą m.in.: czasem trwania, proporcją zajęć praktycznych do teoretycznych, doбором wykładowców oraz dokumentem potwierdzającym uzyskane kwalifikacje. W tym miejscu należy rozróżnić pojęcia takie jak: akredytowany coach, certyfikowany coach oraz dyplomowany coach, które nawiązują bezpośrednio do ukończonego programu kształcenia. Pozytywne przejście postępowania akredytacyjnego w niezależnej instytucji akredytującej takiej, jak na przykład Izba Coachingu, daje coachowi prawo do posługiwania się tytułem akredytowanego coacha. W przypadku kursów i szkoleń uczestnik otrzymuje certyfikat, dlatego też mówi się o certyfikowanych coachach. Z kolei ukończenie studiów wyższych

⁹Cwalina K., Biernatowski P., Prawne uwarunkowania coachingu. Umowa coachingowa - aspekty prawne, COACHING REVIEW 1/2012 (4) s. 126–138.

i podyplomowych potwierdzane jest dyplomem uczelni, stąd używane jest określenie „dyplomowany coach”.

Mimo istotnych różnic dotyczących dokumentów potwierdzających ścieżkę uzyskania kwalifikacji, klienci zwykle nie rozumieją różnic wynikających z tego rozróżnienia.

Akredytacja

Postępowanie akredytacyjne jest procesem, w którym „jednostka akredytująca wydaje formalne oświadczenie, że organizacja lub osoba są kompetentne do wykonywania określonych zadań. Akredytacji udzielają niezależne instytucje, nieprowadzące szkoleń zawodowych, dbające o jakość i standard usług. Weryfikują one działanie szkół i firm szkoleniowych i sprawdzają program pod względem merytorycznym”¹⁰.

Postępowanie akredytacyjne jest formą potwierdzania kompetencji coacha. Akredytacji udzielają niezależne organizacje coachingowe nie uczestniczące w procesie kształcenia, które działają na zasadzie not-for-profit¹¹. Głównym ich celem jest popularyzacja i profesjonalizacja coachingu oraz dbanie o standardy etyczne.

W Polsce akredytacje przyznają coachom trzy niezależne organizacje¹²:

- Izba Coachingu (IC),
- International Coach Federation (ICF),
- European Mentoring and Coaching Council (EMCC).

Niezwykle istotny we wszystkich postępowaniach akredytacyjnych jest nacisk na etykę pracy (Kodeks Etyczny) oraz wymóg superwizji. To jednoznacznie wskazuje, iż zawód coacha to nie tylko określone kompetencje, ale przede wszystkim postawa i ciągły rozwój. Równie istotne jest doświadczenie osoby przystępującej do akredytacji, dlatego każda z organizacji coachingowych ustaliła minimalny próg liczby godzin praktyki zawodowej, jaką należy zrealizować, aby ubiegać się o akredytację. Oprócz niezbędnego minimum ustalono również ramy godzinowe, które pozwalają odróżnić coachów będących na początku swojej

¹⁰ Raport „Szkoly Coachingu 2014”.

¹¹ nie dla zysku.

¹² Raport „Szkoly Coachingu 2014”.

profesjonalnej drogi zawodowej od osób bardziej doświadczonych i tych na poziomie mistrzowskim.

Zlecane regularnie przez ICF badania (ICF Global Coaching Study) wśród coachów, a ostatnio również menedżerów potwierdziły korzyści, jakie odnoszą osoby posiadające akredytację¹³:

- „akredytowani coachowie wykazują wyższe przychody w porównaniu do coachów nieakredytowanych, z wyłączeniem Środkowego Wschodu i Afryki (ICF Global Coaching Study, 2012),
- klienci współpracujący z akredytowanymi coachami ICF byli bardziej zadowoleni z doświadczanego coachingu i byli bardziej skłonni polecić go innym osobom (ICF Global Consumer Awareness Study, 2010),
- 84% dorosłych klientów, którzy doświadczyli procesu coachingu, twierdziło iż posiadanie akredytacji jest kluczowe dla coachów (ICF Global Consumer Awareness Study, 2010)”.

Poniżej przedstawione zostaną dostępne w Polsce postępowania akredytacyjne. Ze względu na cel raportu rozwinięte będą jedynie wymagania dotyczące indywidualnych akredytacji coachów.

Akredytacja Izby Coachingu

Izba Coachingu, jedyna izba gospodarcza na świecie zrzeszająca podmioty prowadzące działalność w obszarze coachingu, udziela trzech rodzajów akredytacji:

- akredytacja dla coachów,
- akredytacja dla programów szkoleniowych,
- akredytacja dla superwizorów.

Wśród wymagań akredytacyjnych, jakie winien spełnić coach, wymienić należy¹⁴:

- zobowiązanie do postępowania zgodnie z Kodeksem Etycznym Coacha,
- wykształcenie i doświadczenie:
 - studia wyższe magisterskie oraz dwa lata pracy, lub

¹³ icf.org.pl/pl82,akredytacja-coachow.html

¹⁴ <https://www.izbacoachingu.com/akredytacja/akredytacja-coacha/>

- studia wyższe licencjackie oraz cztery lata pracy, lub
- szkoła średnia (ze zdaną maturą) oraz siedem lat pracy w zarządzaniu ludźmi lub firmą, konsultingu, trenerstwie lub edukacji.
- ukończenie procesu kształcenia w zakresie coachingu obejmującego co najmniej 125 godzin nauki,
- przeprowadzenie 90 godzin zegarowych coachingu, w tym minimum pięć coachingów wielosesyjnych,
- podleganie superwizji pracy coachingowej w wymiarze minimum 15 godzin zegarowych,
- w przypadku ukończenia szkolenia akredytowanego przez Izbę Coachingu - rekomendacja 3 akredytowanych superwizorów,
- w przypadku ukończenia innego szkolenia – zaświadczenia o odbyciu superwizji u 2 akredytowanych superwizorów oraz przedstawienie nagrania z sesji lub przedłożenie opisu procesu,
- udział we własnym coachingu w wymiarze co najmniej 6 godzin zegarowych,
- zobowiązanie do stałego korzystania z superwizji indywidualnej i grupowej w minimalnym wymiarze 15 godzin w ciągu kolejnych pięciu lat.

Akredytacja dla coacha przyznawana jest na okres 5 lat, po upływie których można ją przedłużyć, gdy coach przedstawi dokumenty poświadczające wykonywanie zawodu coacha oraz udokumentuje fakt rozwoju i poddawania swojej pracy superwizji. Coach otrzymuje certyfikat potwierdzający zdobytą akredytację.

Akredytacja International Coach Federation

International Coach Federation (ICF), największa ogóln światowa organizacja coachingowa reprezentująca środowisko profesjonalnych coachów, przyznaje dwa typy akredytacji:

- akredytacja dla coachów,
- akredytacja dla programów szkoleniowych.

Coachowie mogą przystępować do trzech rodzajów akredytacji zależnych od posiadanego doświadczenia:

- Associate Certified Coach (ACC) - przeznaczony dla praktykujących coachów,
- Professional Certified Coach (PCC) - przeznaczony dla doświadczonych coachów,

- Master Certified Coach (MCC) – poziom mistrzowski, przeznaczony dla najbardziej doświadczonych coachów.

Dodatkowo, na poziomach ACC i PCC istnieją trzy ścieżki postępowania akredytacyjnego zależne od rodzaju ukończonego szkolenia. Szczegółowy opis wymagań na poszczególne poziomy przedstawia Załącznik 1 na końcu niniejszego raportu.

Akredytacja European Mentoring and Coaching Council (EMCC)

EMCC, podobnie jak Izba Coachingu, udziela trzech rodzajów akredytacji:

- akredytacja indywidualna dla coachów (European Individual Accreditation, EIA),
- akredytacja kursu szkoleniowego (European Quality Award, EQA),
- akredytacja dla supervisorów (European Supervision Individual Award, ESIA).

W ramach indywidualnego postępowania akredytacyjnego dla coacha EIA, wyróżnia się cztery rodzaje akredytacji:

- Foundation,
- Practitioner,
- Senior Practitioner,
- Master Practitioner.

Szczegółowy opis wymagań na poszczególne poziomy przedstawia Załącznik 2.

Studia I i II stopnia

Rosnące zainteresowanie coachingiem zaowocowało uruchomieniem przez kilka uczelni wyższych kierunków studiów I i II stopnia. Kilkuletni okres kształcenia w zakresie coachingu z pewnością wystarczy, aby nabyć potrzebnych kompetencji do wykonywania zawodu coacha. Pojawia się jednak wątpliwość co do zasadności kształcenia na coachów tak młodych osób w kontekście ich własnej emocjonalnej dojrzałości.

Jednym z pierwszych kierunków studiów wyższych (studia licencjackie), w których zajęcia z coachingu stanowiły znaczną część programu były „Doradztwo i coaching” w Collegium da Vinci¹⁵.

W Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POLON można znaleźć kierunki studiów z coachingiem:

- **studia I stopnia:**

- Coaching filozoficzny (Uniwersytet Opolski, Wydział Nauk Społecznych),
- Coaching i doradztwo filozoficzne (Uniwersytet Zielonogórski, Wydział Humanistyczny),
- Coaching i zarządzanie zasobami ludzkimi (Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna w Rzeszowie, Wydział Przedsiębiorczości),
- Coaching zdrowego stylu życia (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy, Wydział Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej),
- Doradztwo filozoficzne i coaching (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych),
- Doradztwo i coaching (Uczelnia Techniczno-Handlowa im. H. Chodkowskiej, Warszawa),
- Zarządzanie i coaching (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach; Wydział Nauk Społecznych),

- **studia II stopnia:**

- Coaching medyczny (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach),
- Doradztwo filozoficzne i coaching (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych),
- Doradztwo i coaching (Collegium Da Vinci z siedzibą w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych).

Niezwykle istotną rolę dla rozwoju rynku usług coachingowych odgrywają ośrodki działające przy uczelniach wyższych, takie jak Centrum Coachingu Akademii Leona Koźmińskiego, Wszechnica Uniwersytetu Jagiellońskiego, czy Koło Akceleracji w Szkole Głównej Handlowej.

¹⁵ www.cdv.pl/doradztwo-i-coaching.html, dostęp: 5.02.2017

Dzięki wymianie doświadczeń pomiędzy praktykami biznesu a pracownikami naukowymi, można zaobserwować pojawianie się coraz większej liczby publikacji naukowych, dotyczących coachingu, konferencji naukowo-szkoleniowych oraz zaawansowanych programów kształcenia.

Studia podyplomowe

Studia podyplomowe są jedną z form dalszego kształcenia po ukończeniu studiów wyższych, ukierunkowaną na zdobycie praktycznych umiejętności. W porównaniu do studiów I i II stopnia ich niewątpliwymi zaletami są: stosunkowo krótki czas trwania (najczęściej trwają 9 miesięcy), weekendowy tryb zajęć oraz wykładowcy, którzy w przeważającej części są praktykami. Studia mają charakter specjalistyczny, tzn. ich program obejmuje wąski zbiór zagadnień, dzięki czemu słuchacz ma pewność zdobycia wiedzy z określonego obszaru, który go interesuje.

Korzystając z wyszukiwarki studiapodyplomowe.net.pl można znaleźć 102 kierunki studiów podyplomowych z coachingiem w nazwie, które przedstawia Załącznik 3.

Studia podyplomowe z coachingiem są atrakcyjną opcją podniesienia kompetencji miękkich, która wypełnia lukę kształcenia formalnego, w którym brakuje przedmiotów rozwijających umiejętności społeczne.

Szkoły coachingu

Termin „Szkoły coachingu” mieści w sobie wszystkie podmioty gospodarcze i publiczne, które w ramach swojej działalności oferują programy kształcenia dedykowane coachom, na różnym etapie ich rozwoju zawodowego oraz osobom zainteresowanym wykorzystaniem kompetencji coachingowych w swojej pracy zawodowej.

Ze względu na coraz większą liczbę różnego rodzaju kursów/warsztatów/studium/studiów z coachingu, w niniejszym raporcie skupiono się jedynie na szkołach, których programy otrzymały akredytację jednej z trzech organizacji coachingowych, które przyznają akredytacje coachom oraz programom kształcenia: IC, ICF, EMCC. Spis szkół przedstawia Załącznik 4.

Wybór akredytowanego programu kształcenia daje uczestnikowi pewność, że:

- program nauczania zapewnia zdobycie podstawowych kompetencji coacha, które przez środowisko doświadczonych coachów zostały wyłonione jako kluczowe w pracy coacha,
- wykładowcy są coachami praktykami, a także mają doświadczenie trenerskie w nauczaniu coachingu,
- liczba zajęć praktycznych znacząco przeważa nad zajęciami teoretycznymi,
- szkoła jest transparentna w swojej działalności, ma jasno określone zasady: rekrutacji, umowy, uczestnictwa, wymagań itp.,
- po zakończeniu programu uczestnik jest gotowy do prowadzenia samodzielnej praktyki w charakterze coacha,
- zwykle obowiązkowym elementem programu jest superwizja coachingu, której godziny zostaną zaliczone w procesie akredytacji na coacha w wybranej organizacji coachingowej.

W przypadku jedno - lub kilkudniowej formy kształcenia, takiej jak kurs bądź szkolenie, najważniejszym czynnikiem determinującym wybór oprócz akredytacji, czasu trwania, proporcji zajęć teoretycznych do praktycznych, powinna być osoba prowadząca, a konkretnie jej doświadczenie pracy jako coacha. Akredytowani coachowie lub superwizorzy coachingu są w stanie przekazać wiedzę, w odniesieniu do przypadków z jakimi mieli do czynienia.

Wyniki badań

Poniżej przedstawiamy wybrane wyniki badania kwestionariuszowego online, przeprowadzonego na potrzeby pracy doktorskiej „Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych”¹⁶, które przybliżą opinie osób prowadzących działalność coachingową w Polsce na temat ścieżek edukacji w tym zawodzie.

Badanie zostało przeprowadzone od 21 sierpnia 2017 roku do 19 stycznia 2018 roku. Jak dotąd, nie pojawił się oficjalny rejestr osób świadczących usługi coachingowe w Polsce, dlatego niemożliwe jest określenie populacji generalnej coachów. Autorka rozprawy przygotowała bazę 1951 osób, które posiadały swoje wizytówki na serwisach dedykowanych coachom oraz widnieli jako członkowie organizacji coachingowych na ich stronach. Ostatecznie,

¹⁶ praca prowadzona pod kierunkiem dr hab. Lilianny Nowak, Katedra Strategii Marketingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

po eliminacji powtarzających się rekordów oraz nieistniejących kont, zaproszenie do udziału w badaniu zostało wysłane do 1379 osób oferujących usługi coachingowe na terenie Polski, z których 138 wypełniło kwestionariusz, co oznacza wskaźnik konwersji na poziomie 10 %.

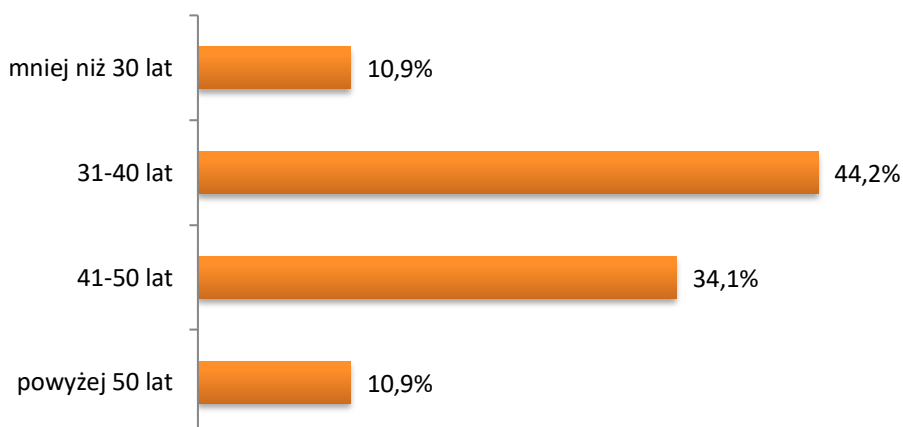
Wyniki badań zostały przedstawione w formie krótkich komentarzy, do wybranych dołączono wykres, aby pełniej przedstawić otrzymane dane.

Profil polskiego coacha

Z wyników badań wynika, że:

- Zawód coacha wykonują częściej kobiety, które stanowiły 73,9% respondentów,
- Najliczniejszą grupą wśród badanych były osoby w wieku 31-40 lat,

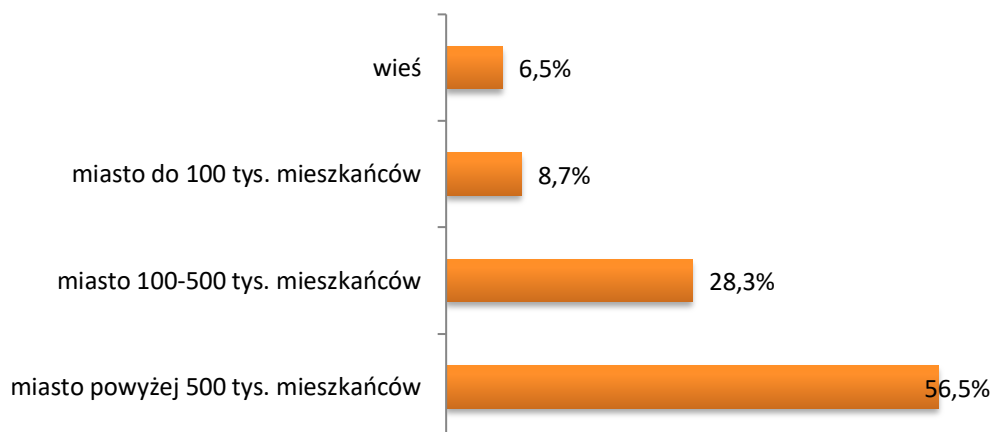
Wykres 1. Wiek respondentów

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- Wśród coachów 93,5% osób mieszka w miastach, w tym 56,5% w ośrodkach liczących ponad 500 tys. mieszkańców. Pozytywnie zaskakuje obecność coachów mieszkających na terenach wiejskich, gdzie trudniej pozyskać klientów. Możliwe, że przy obecnym rozwoju technologii i możliwościom prowadzenia sesji przez telefon lub online, miejsce zamieszkania nie ma znaczenia przy prowadzeniu działalności coachingowej,

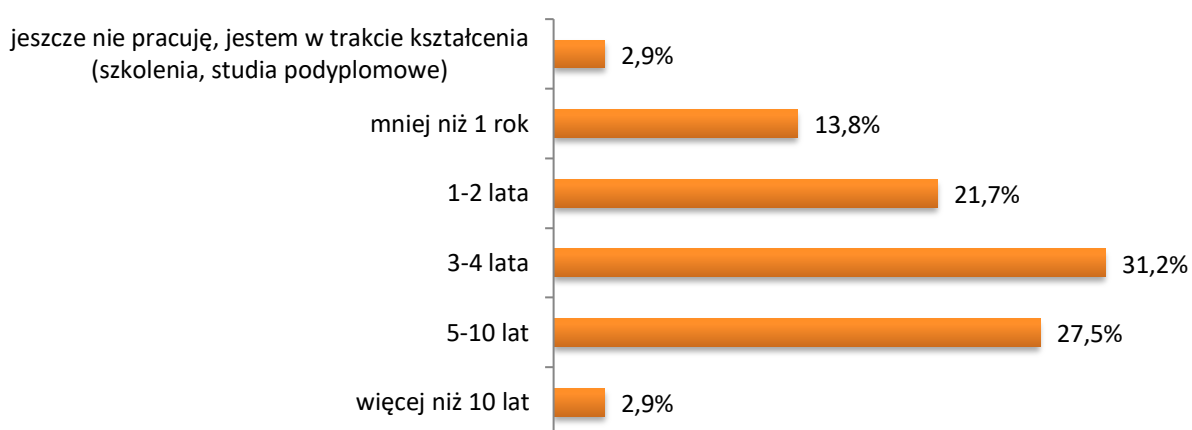
Wykres 2. Miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- Niemal 70% badanych posiada mniej niż 5 lat doświadczenia zawodowego w prowadzeniu praktyki coachingowej. Wskazuje to na wciąż wczesny etap rozwoju rynku usług coachingowych w Polsce. Porównując to z danymi dotyczącymi grup wiekowych można przyjąć, iż większość respondentów podjęło pracę w charakterze coacha dopiero po kilku latach „zbierania” innych doświadczeń zawodowych,

Wykres 3. Doświadczenie zawodowe w pracy jako coach

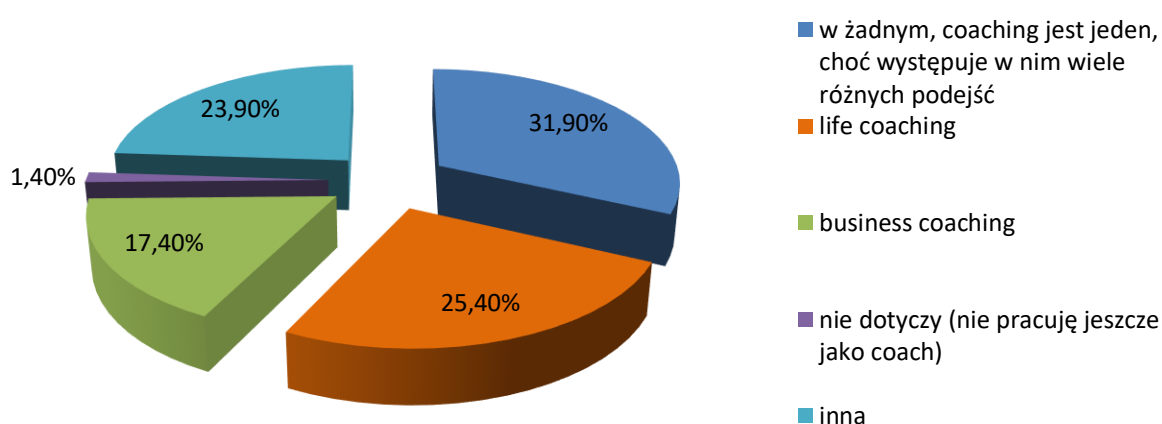
Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

Praktyka zawodowa coachów

Z wyników badań wynika, że:

- W obszarze specjalizacji zawodowej nadal obowiązuje przede wszystkim podział na business i life coaching. Respondenci, którzy zaznaczyli specjalizację „inna”, świadczyli usługi z zakresu: art coaching, coaching biznesowy z naciskiem na coaching zmiany, coaching efektywności osobistej, coaching kariery, coaching kryzysowy, coaching polityczny, coaching relacji intymnych, coaching sportowy, coaching twórczości, coaching wizerunku, diet coaching (coaching zdrowia), executive coaching, job coaching, style coaching, team coaching,

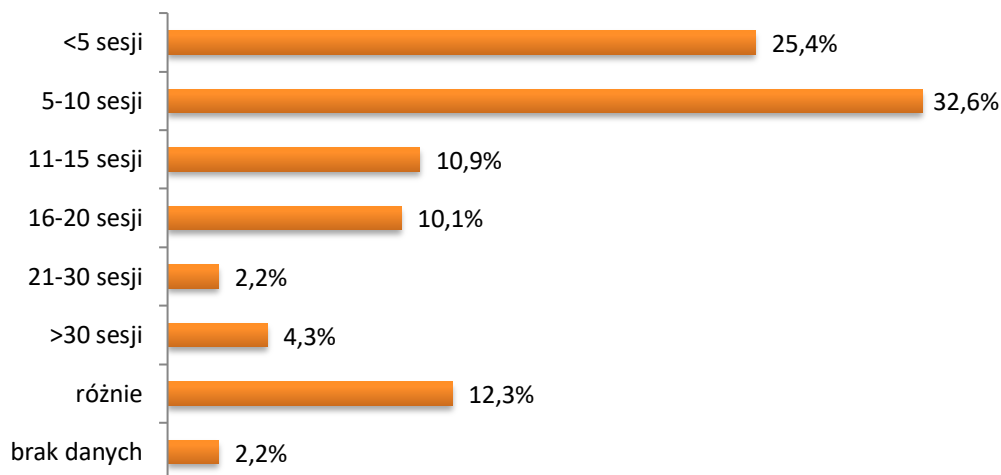
Wykres 4. Specjalizacje coachingowe respondentów

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- Ponad połowa badanych coachów (58%) deklaruje przeprowadzanie do dziesięciu sesji coachingowych w skali miesiąca. W kategorii „różne” znajdują się odpowiedzi coachów, którzy nie potrafili określić liczby prowadzonych przez siebie sesji coachingowych lub wymieniali różne ich liczby w zależności od miesiąca (np. 10-80 sesji). Pojawia się w tym miejscu pytanie: jaka liczba usług świadczonych w skali miesiąca jest dla coacha opłacalna? Różnice w stawkach godzinowych lub za sesje wśród poszczególnych osób potrafią być znaczne, od kilkudziesięciu do kilkuset złotych. Zdarzają się również skrajne przypadki świadczenia usługi za symboliczne kwoty lub barter (np. gdy początkujący coach „zbiera” godziny do akredytacji), a także coachowie, którzy za sesję pobierają kilka tysięcy złotych.

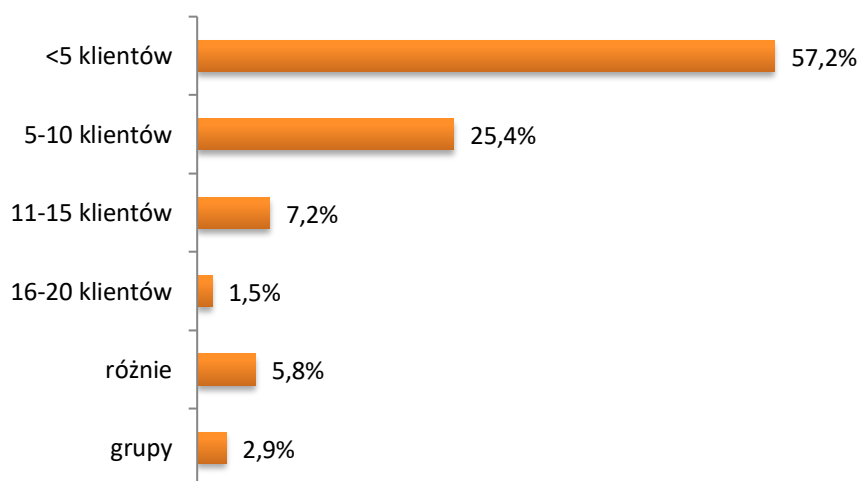
Wykres 5. Liczba sesji coachingowych przeprowadzanych w miesiącu przez respondentów

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- Ok. 57% spośród uczestników badania prowadzi sesje coachingowe z mniejszą niż 5 liczbą klientów w skali miesiąca. Podobnie jak w przypadku danych o liczbie sesji coachingowych pojawia się pytanie o zasadność ekonomiczną prowadzenia praktyki. Czy taka liczba klientów pozwala na utrzymanie działalności gospodarczej? Możliwe, że dla większości respondentów praca w charakterze coacha ma charakter „misyjny” lub uzupełniający dla innego zawodu, który stanowi źródło utrzymania.

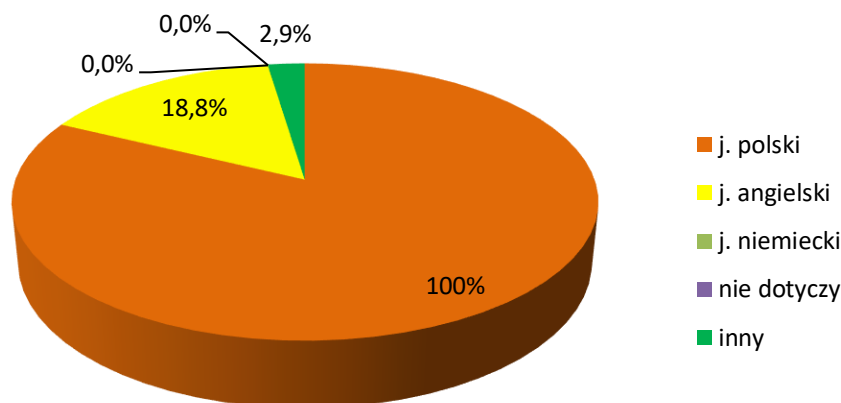
Wykres 6. Liczba klientów obsługiwanych w ciągu miesiąca

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- Ok. 21% respondentów prowadzi sesje coachingowe w języku innym niż język polski, głównie w języku angielskim. Wśród innych języków wskazano na język rosyjski, włoski i hiszpański.

Wykres 7. Języki, w jakich prowadzone są sesje coachingowe

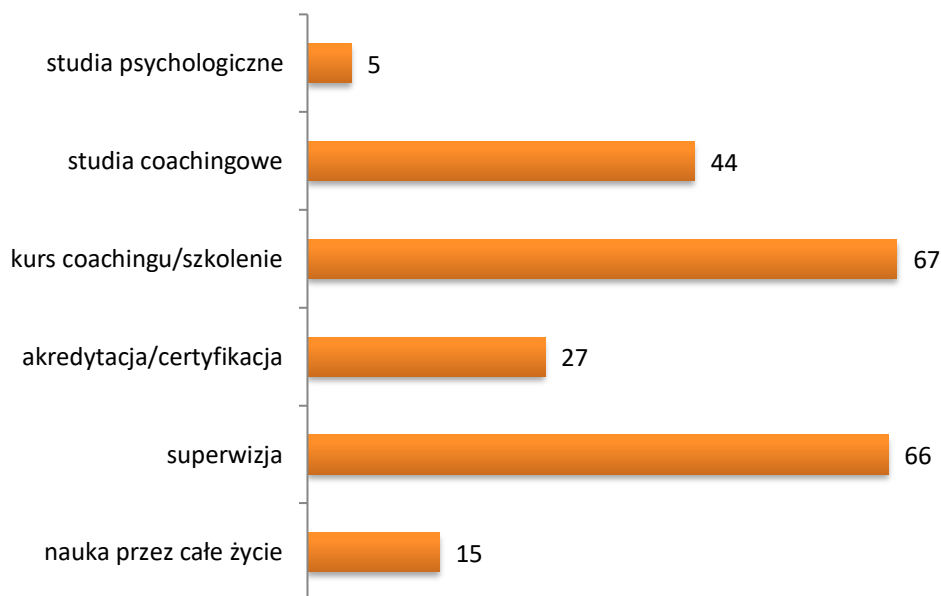
Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

Edukacja profesjonalnego coacha

Część kwestionariusza dotycząca ścieżek kształcenia respondentów składa się z pytań otwartych oraz zamkniętych. Odpowiedzi coachów na pytania otwarte zostały pogrupowane w kategorie, które w opinii autorów czynią wyniki bardziej zrozumiałymi dla odbiorcy bez jednoczesnej utraty wartości poznawczej.

- Na pytanie otwarte „**Z jakich etapów powinna się składać ścieżka edukacji profesjonalnego coacha?**” uczestnicy badania najczęściej wymieniali uczestnictwo w kursie/szkoleniu z zakresu coachingu oraz poddawanie się superwizji. Bardzo ważną pozycją, której nie da się sklasyfikować jako etapu, natomiast wielu spośród respondentów uznało za istotną do podkreślenia, jest „nauka przez całe życie”.

Wykres 8. Sugerowane etapy edukacji profesjonalnego coacha

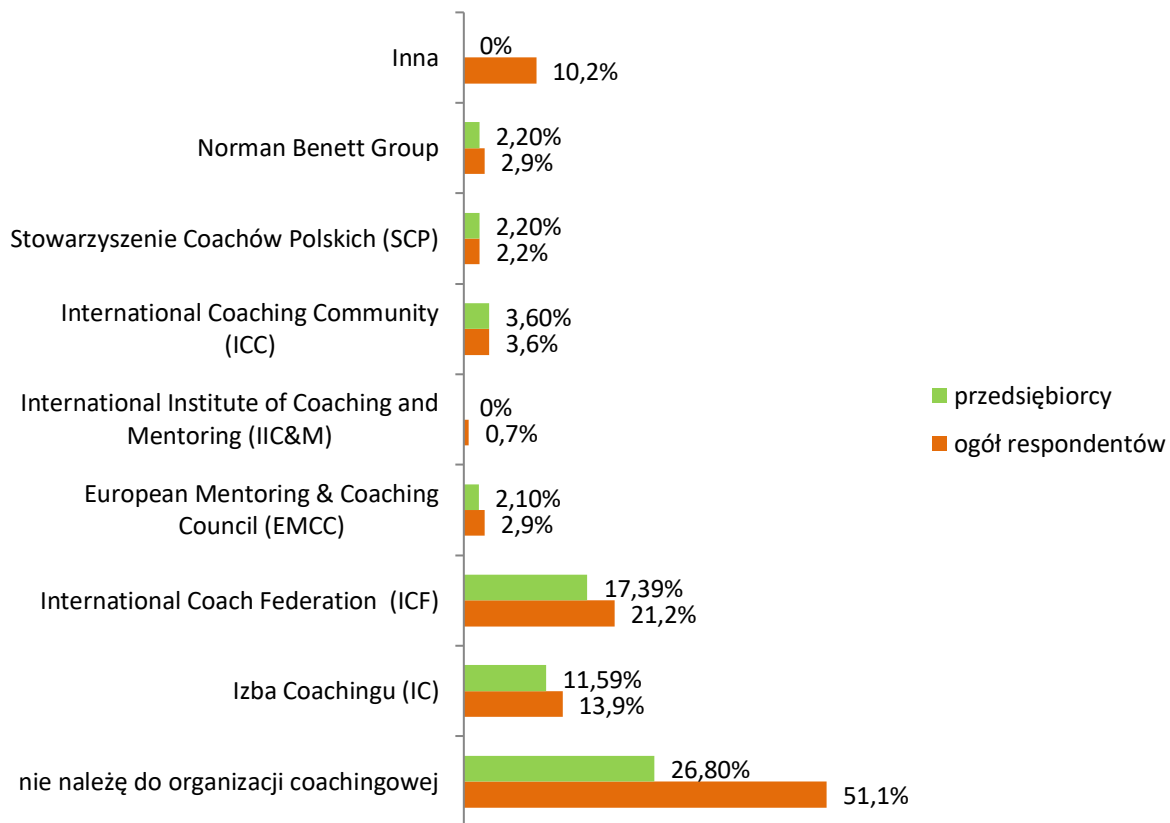

Źródło: opracowanie własne

- 71% badanych uważa, że profesjonalny coach powinien posiadać wykształcenie wyższe (13,8% się z tym nie zgadza, pozostali nie mają zdania na ten temat),
- 31,9% respondentów jest zdania, że profesjonalny coach powinien należeć do organizacji coachingowej (29,7% się z tym nie zgadza, pozostali nie mają zdania na ten temat). Najwięcej coachów zrzeszonych w organizacjach coachingowych należy do International Coach Federation (ICF). Ponad połowa badanych nie należy do żadnej z organizacji.

Dodatkowo, z ogółu respondentów wyodrębniono osoby prowadzące własną działalność gospodarczą (92 osoby), aby porównać wyniki uzyskane w obu grupach. W przypadku coachów-przedsiębiorców stosunek pomiędzy osobami zrzeszonymi a niezrzeszonymi wygląda nieco inaczej. Osób, które nie są członkami żadnej z organizacji coachingowych jest niecałe 27%. Może to oznaczać, iż w przypadku przedsiębiorców członkostwo w organizacji coachingowej jest istotniejsze w procesie pozyskiwania klientów, szczególnie tych biznesowych. Ze względu na obecność na rynku usług coachingowych osób, które są członkami więcej niż jednej organizacji coachingowej oraz posiadają więcej niż jedną akredytację, respondenci mieli możliwość zaznaczenia w kwestionariuszu więcej niż jedną odpowiedź.

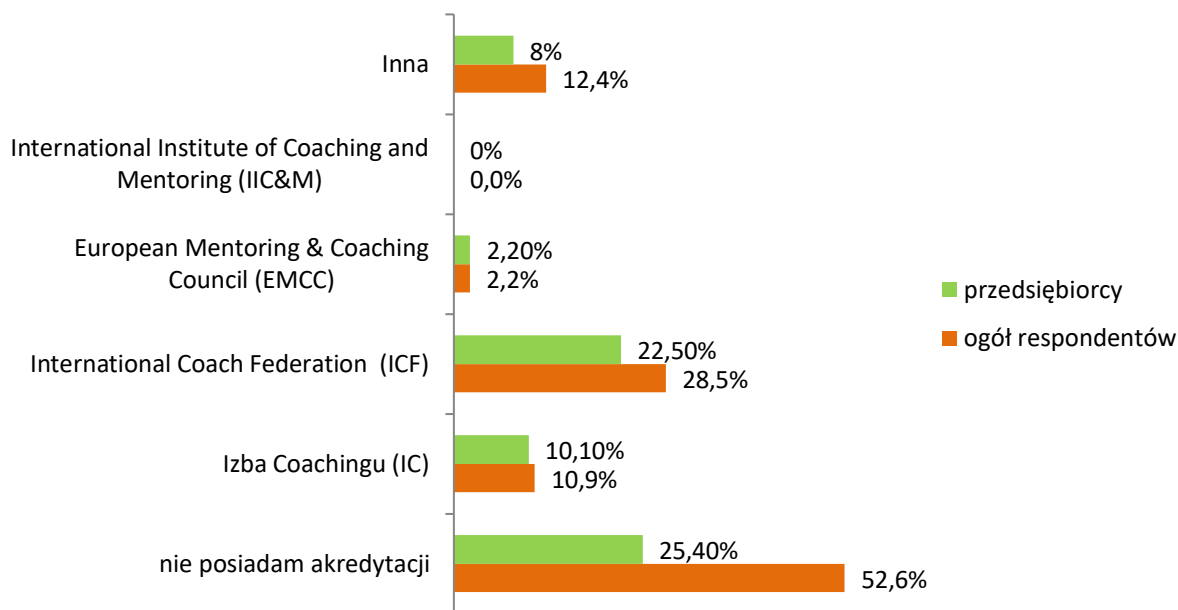
Wykres 9. Organizacje coachingowe, do których należą respondenci

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- 31,9% uczestników badania uważa, że posiadanie akredytacji powinno być obowiązkowe dla każdego coacha (50,7% się z tym nie zgadza, pozostali nie mają zdania na ten temat),

Wykres 10. Posiadane akredytacje w Polsce

Źródło: Pietrak P., Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2019.

- 86,2% badanych w trakcie swojej dotychczasowej praktyki zawodowej jako coach poddawało się superwizji,
- 75,4% respondentów uważa, że poddawanie się superwizji powinno być obowiązkowe dla każdego coacha,
- 55% uczestników badania ukończyło studia podyplomowe z coachingu.

Jak już zostało to wcześniej podkreślone, zawód coacha wiąże się z nieustannym inwestowaniem we własny rozwój. Respondenci zapytani o średnią kwotę przeznaczaną na swój rozwój zawodowy w zakresie coachingu (warsztaty, konferencje, studia itp.), w skali roku wskazali znaczną rozpiętość kwot:

- 16% badanych wydaje rocznie mniej niż ok. 1000 zł (w tym 4 osoby wskazały 0 zł),
- 23% badanych wydaje rocznie mniej więcej ok. 1000-2999 zł,
- 25% badanych wydaje rocznie mniej więcej ok. 3000-5999 zł,
- 17% badanych wydaje rocznie więcej niż 6000 zł,
- 9% badanych wskazało wydatki o rozpiętości od kilkuset do kilku tysięcy złotych,
- pozostałe 11% to odpowiedzi, w których badani nie podają kwot.

Powyższe kwoty należy traktować jako orientacyjne. Znacznie istotniejsze okazały się komentarze coachów, którzy uzależniają swoje wydatki od:

- atrakcyjności oferty szkoleń w danych roku,
- przychodów z tytułu prowadzonej działalności coachingowej,
- decyzji o rozpoczęciu studiów.

Osoby stowarzyszone w organizacjach coachingowych mogą w ramach składki członkowskiej bezpłatnie uczestniczyć w wydarzeniach edukacyjnych, organizowanych przez tę organizację, a osoby pracujące na etacie mogą mieć finansowane szkolenia przez pracodawcę.

Należy również zwrócić uwagę na możliwości nieodpłatnego poszerzania wiedzy: artykuły w internecie i prasie, filmy na YouTube, wypożyczanie książek z biblioteki lub pożyczanie ich od innych.

Konferencje coachingowe

Jedną z form zdobywania wiedzy z zakresu coachingu jest udział w konferencjach branżowych i naukowych, które dają także możliwość nawiązania nowych kontaktów oraz wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami. Wśród najpopularniejszych tego rodzaju wydarzeń, które organizowane są cyklicznie we współpracy ze środowiskiem naukowym można wymienić:

- **Międzynarodowa Naukowa Konferencja Coachingu** – organizowana przez Akademię Leona Koźmińskiego w Warszawie. Jak dotąd zrealizowano 10 edycji konferencji,
- **Coach, Trener, Doradca – zawodami XXI wieku** – organizowana przez Uniwersytet Łódzki. Jak dotąd zrealizowano 3 edycje,
- **Konferencja Trenersko-Coachingowa Profectus** – organizowana przez Koło Nauk Psychologicznych PRAGMA, ze wsparciem merytorycznym IPS UJ, ICF Polska, Wszechnicy Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz IAF Polska, w Krakowie. Dotychczas zrealizowano 5 edycje.

Podsumowanie

Nie ma i najprawdopodobniej nigdy nie będzie jednej, uznanej przez środowisko, ścieżki zdobywania kompetencji coachingowych. Najskuteczniejszym „narzędziem” regulacji rynku, również w kwestii

wykształcenia coachów wydają się sami klienci, dlatego tak ważne są wszelkie działania zmierzające do właściwej edukacji społeczeństwa.

W badaniach nad ścieżkami edukacji coachów należałoby dokonać pewnego podziału, który zdaniem autorów ułatwiłby zarówno początkującym coachom, jak i tym bardziej zaawansowanym świadome budowanie ścieżki kariery oraz własnego rozwoju.

I. Zdobywania kompetencji, na który składa się udział w różnego rodzaju kursach, warsztatach, studiach, czy też programach szkół coachingu. Etap ma charakter ciągły, stanowi integralny element budowania doświadczenia zawodowego coacha.

II. Weryfikacji kompetencji w toku postępowania akredytacyjnego. Pomimo indywidualnych wątpliwości coachów, co do wysokości opłat, stawianych wymagań oraz samych instytucji akredytujących, jest to na chwilę obecną najbardziej kompleksowy i obiektywny „egzamin” weryfikujący poziom kwalifikacji do wykonywania zawodu coacha. Na rynku funkcjonuje wielu profesjonalnych coachów bez akredytacji, których standardy pracy nie budzą jakichkolwiek zastrzeżeń. Jednocześnie na tym samym rynku praktykuje wiele osób bez odpowiednich kwalifikacji, którzy mniej lub bardziej świadomie wprowadzają klientów w błąd, działając na szkodę społecznego odbioru coachingu. Akredytacja nie jest może rozwiązaniem idealnym, jednak z punktu widzenia całego środowiska coachingowego, jak i bezpieczeństwa klientów coachingu jest najlepszym dostępnym „filtrem”.

III. Monitoring rozwoju praktyki zawodowej, jakim jest superwizja. Superwizja jest tą częścią „edukacji” coacha, która powinna mu towarzyszyć już podczas zdobywania pierwszych doświadczeń zawodowych i nieprzerwanie w toku dalszego rozwoju. W superwizji największą wartością jest wiedza jaką coach zdobywa sam o sobie, o swoich przekonaniach, wartościach, sposobie postrzegania innych ludzi. To ona w największym stopniu wpływa na postawę coacha i jego tożsamość zawodową.

Niezależnie od powyższych etapów w zawód coacha, podobnie jak w przypadku wielu innych zawodów, wpisane jest nieustanne dokończanie się. Rozwój badań naukowych, postęp technologiczny oraz zmiany społeczne dostarczają wciąż nowych technik i narzędzi pracy, dzięki którym wsparcie klienta w procesie zmiany może być jeszcze lepsze. Równie istotna, o ile nie ważniejsza, jest praca coacha nad własną postawą moralną. W przypadku

zawodu coacha etyka pracy powinna być spójna z postawą reprezentowaną na płaszczyźnie życia prywatnego. Specyfika praktyki coachingowej wymaga od wykonujących ją osób nie tylko wiedzy, ale i autentyczności.

Polecana literatura:

Raporty i opracowania:

Raport „Szkola dla coacha” Magdaleny Kołodkiewicz, patronat merytoryczny: Komisja Coachingu przy Polskiej Izbie Firm Szkoleniowych.

Raport „Szkoly Coachingu 2014”, Izba Coachingu, Warszawa.

System Akredytacji Izby Coachingu, 2012, Warszawa

(www.izbacoachingu.com/wp-content/uploads/System-Akredytacji-Izby-Coachingu.pdf).

Strony www:

www.izbacoachingu.com/akredytacja/

Załącznik 1. Ścieżki akredytacji International Coach Federation (ICF)

1. Associate Certified Coach (ACC)

Associate Certified Coach (ACC)		
Ścieżka ACC ACTP	Ścieżka ACC ACSTH	Ścieżka ACC Portfolio
Ukończenie programu ICF Accredited Coach Training Program (ACTP).	Ukończenie przynajmniej 60 godzin specjalistycznego szkolenia w ramach programu ACTP lub ACSTH.	Ukończenie przynajmniej 60 godzin dobrze udokumentowanego specjalistycznego szkolenia.
Udokumentowane przeprowadzenie 100 godzin coachingu (z czego 75 musi być opłaconych) dla minimum 8 klientów.	Uczestniczenie w 10 godzinach mentoringu.	Uczestniczenie w 10 godzinach mentoringu.
Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA).	Udokumentowane przeprowadzenie 100 godzin coachingu (z czego 75 musi być opłaconych) dla minimum 8 klientów. Realizacja tych 100 godzin powinna mieć miejsce dopiero po rozpoczęciu specjalistycznego szkolenia. Z tego zaś co najmniej 25 godzin powinno zostać zrealizowane w ciągu 18 miesięcy poprzedzających złożenie aplikacji.	Udokumentowane przeprowadzenie 100 godzin coachingu (z czego 75 musi być opłaconych) dla minimum 8 klientów. Realizacja tych 100 godzin powinna mieć miejsce dopiero po rozpoczęciu specjalistycznego szkolenia. Z tego zaś co najmniej 25 godzin powinno zostać zrealizowane w ciągu 18 miesięcy poprzedzających złożenie aplikacji.
	Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA).	Ocena wyników (nagranie audio i transkrypcja sesji coachingowej).
	Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA).	Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA).
Akredytacja ACC może zostać odnowiona po upływie 3 lat.		
Do odnowienia wymagane jest 40 jednostek CCE oraz 10 godzin mentoringu		

Źródło: opracowanie własne na podstawie: icf.org.pl/pl85,associated-certified-coach-acc.html, icf.org.pl/pl84,professional-certified-coach-pcc.html, icf.org.pl/pl83,master-certified-coach-mcc.html, dostęp: 6.02.2017.

2. Professional Certified Coach (PCC)

Professional Certified Coach (PCC)		
<i>Ścieżka PCC ACTP</i>	<i>Ścieżka PCC ACSTH</i>	<i>Ścieżka PCC Portfolio</i>
Ukończenie programu ICF Accredited Coach Training Program (ACTP).	Ukończenie przynajmniej 125 godzin specjalistycznego szkolenia w ramach programu ACTP lub ACSTH.	Ukończenie przynajmniej 125 godzin dobrze udokumentowanego specjalistycznego szkolenia.
Udokumentowanie przeprowadzenie 500 godzin coachingu (z czego 450 musi być opłaconych) dla minimum 25 klientów, zrealizowanych po rozpoczęciu specjalistycznego szkolenia. Co najmniej 50 z nich powinno zostać zrealizowane podczas 18 miesięcy poprzedzających aplikację	Uczestniczenie w 10 godzinach mentoringu.	Uczestniczenie w 10 godzinach mentoringu.
Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA), jeżeli nie został zaliczony w ramach zdobywania akredytacji ACC.	Udokumentowanie przeprowadzenie 500 godzin coachingu (z czego 450 musi być opłaconych) dla minimum 25 klientów, zrealizowanych po rozpoczęciu specjalistycznego szkolenia. Co najmniej 50 z nich powinno zostać zrealizowane podczas 18 miesięcy poprzedzających aplikację.	Udokumentowanie przeprowadzenie 500 godzin coachingu (z czego 450 musi być opłaconych) dla minimum 25 klientów, zrealizowanych po rozpoczęciu specjalistycznego szkolenia. Co najmniej 50 z nich powinno zostać zrealizowane podczas 18 miesięcy poprzedzających aplikację
	Ocena wyników (dwa nagrania audio i transkrypcje sesji coachingowej).	Ocena wyników (dwa nagrania audio i transkrypcje sesji coachingowej).

	Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA), jeżeli nie został zaliczony w ramach zdobywania akredytacji ACC.	Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA), jeżeli nie został zaliczony w ramach zdobywania akredytacji ACC.
Akredytacja PCC może zostać odnowiona po upływie 3 lat. Do odnowienia wymagane jest 40 jednostek CCE.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie: icf.org.pl/pl85,associated-certified-coach-acc.html, icf.org.pl/pl84,professional-certified-coach-pcc.html, icf.org.pl/pl83,master-certified-coach-mcc.html, dostęp: 6.02.2017.

3. Master Certified Coach (MCC)

Master Certified Coach (MCC)
<p>Ukończone 200 godzin specjalistycznego szkolenia.</p> <p>Uczestniczenie w 10 godzinach mentoringu.</p> <p>Udokumentowane przeprowadzenie 2500 godzin coachingu (z czego 2250 musi być opłaconych) dla minimum 35 klientów.</p> <p>Ocena wyników (dwa nagrania audio i transkrypcje sesji coachingowej).</p> <p>Zaliczenie testu Coach Knowledge Assessment (CKA), jeżeli nie został zaliczony w ramach zdobywania akredytacji ACC lub PCC.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie: icf.org.pl/pl85,associated-certified-coach-acc.html, icf.org.pl/pl84,professional-certified-coach-pcc.html, icf.org.pl/pl83,master-certified-coach-mcc.html, dostęp: 6.02.2017.

Załącznik 2. Wymagania na poszczególnych poziomach akredytacji indywidualnej European Mentoring and Coaching Council

Poziomy akredytacji/Kryteria	Foundation	Practitioner	Senior Practitioner	Master Practitioner
UKOŃCZONA PRAKTYKA (min. wymagania)				
Długość doświadczenia	1 rok	3 lata	5 lat	7 lat
Liczba godzin pracy z klientem	50 godzin	100 godzin	250 godzin	500 godzin
Liczba klientów	5 klientów	10 klientów	20 klientów	40 klientów
PRAKTYKA W TOKU				
Feedback klienta	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy
ROZWÓJ ZAWODOWY				
Ciągły rozwój zawodowy CPD	16 godzin rocznie	16 godzin rocznie	32 godziny rocznie	48 godzin rocznie
Superwizje z coachem mentorem	1 h / kwartał	1 h / kwartał	1 h / 35 h praktyki (kwartał)	1 h / 35 h praktyki (kwartał)
Spostrzeżenia dotyczące własnej pracy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy	5 w ciągu ostatnich 12 miesięcy
Wkład do rozwoju profesjonalistów	Przynależność do organizacji zawodowych	Przynależność do organizacji zawodowych	Przynależność do organizacji zawodowych	Przynależność do organizacji zawodowych które przyczynią się do rozwoju coacha/trenera/mentora
KWALIFIKACJE KOMPETENCJE				
Poświadczenie kompetencji opisanych w Ramach Kompetencji	EQA szkolenia na tym poziomie lub przedstawienie zaświadczeń	EQA szkolenia na tym poziomie lub przedstawienie zaświadczeń	EQA szkolenia na tym poziomie lub przedstawienie zaświadczeń	EQA szkolenia na tym poziomie lub przedstawienie zaświadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://emccpoland.org/akredytacja/akredytacja-indywidualna/>, dostęp: 24.10.2018r.

Załącznik 3. Studia podyplomowe z coachingiem

Lp.	Nazwa studiów	Uczelnia
1	Akademia coachingu	Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku
2	Akademia coachingu	Wyższa Szkoła Humanistyczna TWP w Szczecinie
3	Akademia coachingu i mentoringu	Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie
4	Akademia Profesjonalnego Coachingu	Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
5	Andragogika - edukacja dorosłych z elementami e-learningu i coaching	Spółeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi
6	Arteterapia z elementami coachingu	Spółeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi
7	Asystent i opiekun rodziny – coaching rodzinny	Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie
8	Business coaching	Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie
9	Business Coaching	Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
10	Coaching	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
11	Coaching	Uniwersytet SWPS Wrocław
12	Coaching	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Marketingu w Chrzanowie
13	Coaching	Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna w Radomiu
14	Coaching	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu
15	Coaching	Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. J. Chechlińskiego w Łodzi
16	Coaching	Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu
17	Coaching	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu
18	Coaching-tutoring-mentoring	Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej - Curie

19	Coaching biznesowy	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie
20	Coaching Biznesowy	Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu - grupa Vistula
21	Coaching Biznesowy w Turystyce	Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku
22	Coaching Business & Life	Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Lipińskiego w Kielcach
23	Coaching dla kadr oświatowych - pod patronatem OSKKO (studia w formule „blended learning”)	Centrum Rozwoju i Edukacji w Łodzi
24	Coaching dla liderów	Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron w Krakowie
25	Coaching for life and business	Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfańskiego w Katowicach
26	Coaching i mentoring organizacyjny	Uniwersytet Łódzki
27	Coaching i mentoring w biznesie	Politechnika Łódzka
28	Coaching i mentoring w edukacji	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach
29	Coaching i mentoring w edukacji	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie
30	Coaching i NLP	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
31	Coaching i public relations w ochronie zdrowia	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
32	Coaching i public relations w ochronie zdrowia	Wyższa Szkoła Zawodowa w Kostrzynie nad Odrą
33	Coaching kariery	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie
34	Coaching odpowiedzialnego rodzicielstwa i duchowości rodzinnej	Uniwersytet Opolski
35	Coaching o doradztwo zawodowe	Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu

36	Coaching pracowniczy	Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie
37	Coaching profesjonalny	Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi
38	Coaching profesjonalny - metody i praktyka	Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
39	Coaching rozwojowy	Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim
40	Coaching rozwojowy	Pedagogium Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie
41	Coaching - specjalizacja coaching menedżerski	Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
42	Coaching w biznesie	Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu
43	Coaching w biznesie	Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. J. Chechlińskiego w Łodzi
44	Coaching w biznesie	Społeczna Akademia Nauk w Krakowie Wydział Nauk Stosowanych
45	Coaching w biznesie	Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, Wydział Ekonomiczny w Opolu
46	Coaching w edukacji	Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi
47	Coaching w organizacji	Wyższa Szkoła Handlowa im. Króla S. Batorego w Piotrkowie Trybunalskim
48	Coaching w praktyce	Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości
49	Coaching w zarządzaniu	Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi
50	Coaching w życiu i biznesie	Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie
51	Coaching w Życiu i Biznesie	Uniwersytet Łódzki Wydział Zarządzania
52	Coaching zdrowia i żywienia	Collegium Civitas w Warszawie
53	Coaching zrównoważonego stylu życia	Uniwersytet Łódzki
54	Coaching - Akademia Coacha	Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie
55	Coaching - akredytowany program ICF	Wyższa Szkoła Zarządzania EDUKACJA we Wrocławiu

56	Coaching - innowacja w zarządzaniu, inspiracja w rozwoju	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
57	Coaching - metody i praktyka	Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu Wydział Ekonomiczny w Szczecinie
58	Coaching - trener osobisty i biznesu	Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
59	Doradca zawodowy – ekspert jobcoachingu i trener umiejętności społeczno-poznawczych	Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie
60	Doradztwo edukacyjno - zawodowe z coachingiem kariery	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społecznych w Człuchowie
61	Doradztwo kariery i coaching	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych w Olsztynie
62	Doradztwo personalne z elementami coachingu	Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
63	Doradztwo zawodowe i coaching	Pomorska Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Gdyni
64	Doradztwo zawodowe i coaching kariery	Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
65	Doradztwo zawodowe i edukacyjne z elementami coachingu	Uczelnia Łazarskiego w Warszawie
66	Doradztwo zawodowe i edukacyjne z elementami coachingu	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
67	Doradztwo zawodowe z coachingiem i pośrednictwo pracy	Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku
68	Doradztwo zawodowe z coachingiem kariery	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społecznych w Człuchowie
69	Doradztwo zawodowe z coachingiem kariery	Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach
70	Doradztwo zawodowe z elementami coachingu	Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku
71	Dyrektor nowoczesnej szkoły - wizerunek, komunikacja, coaching	Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu
72	Edukacja dorosłych z zakresu BHP z elementami e-e-learning i coachingu	Wyższa Szkoła Humanistyczna TWP w Szczecinie

73	Job-Coaching - doradztwo zawodowe, edukacyjne i coaching kariery	Uniwersytet SWPS Sopot
74	Job-Coaching - doradztwo zawodowe, edukacyjne i coaching kariery (trzy semestry)	Uniwersytet SWPS Warszawa
75	Kształcenie dorosłych – umiejętności trenerskie i coachingowe	Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. J. Chechlińskiego w Łodzi
76	Kształcenie dorosłych - umiejętności trenerskie i coachingowe (studia w formule „blended learning”)	Centrum Rozwoju i Edukacji w Łodzi
77	Kwalifikacyjne Studia Podyplomowe Coaching Strategiczny	Uniwersytet Śląski w Katowicach
78	Life Coaching	Collegium Civitas w Warszawie
79	Life and Business Coaching	Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdyni
80	Mentoring, tutoring i coaching w edukacji	Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfanteo w Katowicach
81	Metody wspierania relacji międzyludzkich - coaching życiowy	Uniwersytet Łódzki
82	Metody wspierania rozwoju kompetencji społecznych. Coaching, mentoring i konsultingpersonalny	Uniwersytet Łódzki
83	Międzynarodowe studia coachingu	Uczelnia Jańskiego w Łomży
84	Międzynarodowe studia coachingu	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Wydział Zamiejscowy w Elblągu
85	Międzynarodowe studia coachingu	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Wydział Zamiejscowy w Zabrzu
86	Międzynarodowe studia coachingu	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego w Warszawie
87	Międzynarodowe studia coachingu	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Wydział Zamiejscowy w Krakowie
88	Międzynarodowe studia coachingu	Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie
89	Podyplomowe Studia Coachingu	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
90	Podyplomowe Studia Coachingu i Mentoringu	Uniwersytet SWPS Warszawa

91	Podyplomowe Studia Doradztwo Zawodowe, Kierowanie Rozwojem i Coaching	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
92	Podyplomowe Studia Zarządzania i Umiejętności Menedżerskich z Elementami Coachingu	Uniwersytet Śląski w Katowicach
93	Program coachingowo-mentoryngowy "Filary Coachingu"	Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie
94	Studia Podyplomowe Coachingu	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
95	Studia Podyplomowe Coaching w organizacji	Uniwersytet Warszawski
96	Studia Podyplomowe dla pianistów - Coaching	Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie
97	Studium Coachingu	Uczelnia Łazarskiego w Warszawie
98	Trener biznesu z elementami coachingu	Wyższa Szkoła Zarządzania EDUKACJA we Wrocławiu
99	Zaawansowane narzędzia coachingowe	Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
100	Zaawansowane narzędzia w coachingu	Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
101	Zarządzanie menedżerskie z elementami coachingu	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Marketingu w Chrzanowie
102	Zarządzanie zasobami ludzkimi z elementami coachingu menedżerskiego	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania im. Prof. T. Kotarbińskiego

Źródło: <https://studiapodyplomowe.net.pl>, dostęp 23.10.2018 r.

Załącznik 4. Akredytowane programy nauczania (Szkoły Coachingu)

Programy nauczania akredytowane przez Izbę Coachingu (IC):

- Akademia Coachingu Petrichor (Konsorcjum JA), Rzucewo,
- Coaching oparty na Empatii (Szkoła Trenerów sp. z o.o.), Warszawa,
- Studia podyplomowe: Coaching w Biznesie (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu), Wrocław,
- Diet Coaching (Instytut Świadomego Rozwoju), Warszawa,
- Multi-Level Coaching (CC Innovation sp. z o.o.), Warszawa,
- Podyplomowe Studia Coachingu i Mentoringu (Laboratorium Psychoedukacji we współpracy z Uniwersytetem Humanistycznospołecznym SWPS), Warszawa,
- Studia podyplomowe: Coaching profesjonalny – metody i praktyka (Akademia Leona Koźmińskiego), Warszawa,
- Studium Coacha LIFE (Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne Szkolenia), Warszawa,
- Studia Podyplomowe: Akademia Coachingu (Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku), Gdańsk,
- Studia Podyplomowe: Coaching i Mentoring (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), Lublin,
- Studia Podyplomowe: Coaching w organizacji (Uniwersytet Warszawski), Warszawa,
- Szkoła Coachów I Stopnia (Centrum TROP Sp. z o.o.), Warszawa,
- Szkoła Profesjonalnego Coachingu (Grupa Active Change), Kraków.

Programy nauczania akredytowane przez International Coach Federation (ICF):

- Aware Coach (Leader Business Institute), Otrębusy,
- Business Coaching Diploma (PwC Polska Sp. z o.o.), Warszawa,
- Business Coaching Diploma Train the Trainer (PwC Polska Sp. z o.o.), Warszawa,
- Business coaching for leaders (Profi Biznes Group Sp. z o.o.), Szczecin,
- Centrum Life Coaching Polska Life Coaching Start Up! (Centrum Life Coaching Polska), Warszawa,
- Changing Perspectives – Coaching Supervision (Leader Business Institute), Otrębusy,
- CoachWise™ Corporate Certification Program (CoachWise S.A.), Warszawa,
- CoachWise Coaching Equipped™ (CoachWise S.A.), Warszawa,
- CoachWise™ Open Day (CoachWise S.A.), Warszawa,
- Coaching Creating Awareness (Profi Biznes Group Sp. z o.o.), Szczecin,

- Coaching Possibility for Growth (Leader Business Institute), Otrębusy,
- Coaching w pracy z grupą (Jak-Marketing Dialog), Pabianice,
- Exploring Coaching with Neuroscience (Co&Me Firma doradcza), Warszawa,
- Leadership Coaching (Dream Team Experts),
- Metamorphosis of Consciousness™ (Lach&Partnerzy, Coaching and Training Group), Poznań,
- Neuroscience in Coaching (ProfiBiznes Group Sp. z o.o.), Szczecin,
- Points of You MORE (OFF WORDS Dorota Raniszewska), Warszawa,
- Power of Coaching (Centrum Life Coaching Polska), Warszawa,
- Professional Coach (Profi Biznes Sp. z o.o.), Szczecin
- Przeprowadzenie klienta przez proces zmiany (Jak-Marketing Dialog), Pabianice,
- Psychologia dla Coachów (Wszechnica Uniwersytetu Jagiellońskiego), Kraków,
- Studia Zawodowe Coachingu Instytut Mukoid (Instytut Komunikacji I Rozwoju MUKOID), Warszawa,
- Studium Zawodowe Coacha Biznesu- Coach Biznesu i Profesjonalny Coach (Pracownia coachingu NOVO), Warszawa,
- Szkoła Coachingu Zespołowego i Grupowego (Pracownia coachingu NOVO), Warszawa,
- Szkoła Coachów „The Art and Science of Coaching”, moduły I-V (Wszechnica UJ, Erickson Coaching International), Kraków,
- Umiejętności i narzędzia w pracy coacha (Jak-Marketing Dialog), Pabianice,
- Zaawansowane studia zawodowe coachingu (Instytut Komunikacji i Rozwoju MUKOID), Warszawa.

Programy nauczania akredytowane przez European Mentoring and Coaching Council (EMCC):

- Business Coach Professional Certificate (Instytut Kognitywistyki Maciej Bennewicz), Warszawa,
- Business Coach Practitioner (Norman Benett), Warszawa,
- Business Coaching Diploma (PwC Polska), Warszawa.
- Coach Practitioner – Life & Business Coaching (Norman Benett), Warszawa.

O autorach

Paula Pietrak - doktorantka na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, absolwentka studiów podyplomowych „Coaching” w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. Autorka rozprawy doktorskiej pt. „Determinanty konkurencyjności na rynku usług coachingowych”. W swoich naukowych poszukiwaniach skupiła się na usługowym aspekcie coachingu oraz działalności coacha jako podmiotu funkcjonującego na rynku.

Bartosz Berendt - Coach akredytowany (MCC) przez ICF, coach i superwizor akredytowany przez Izbę Coachingu, prezes Izby Coachingu, prezes ICF Polska w kadencji 2011-12.

Pracuje ze sportowcami trenującymi wyczynowo. Prowadzi coaching indywidualny dla osób stojących u progu ważnych, życiowych zmian, jak również coaching zespołowy dla liderów i zespołów wdrażających zmiany w organizacjach.

O Izbie Coachingu

Izba Coachingu jest niezależną organizacją reprezentującą interesy środowiska coachingowego w Polsce. Jest pierwszą na świecie izbą gospodarczą zrzeszającą podmioty prowadzące działalność w obszarze coachingu.

Według określonych standardów, w poszanowaniu etyki oraz zapewniając najwyższą jakość dąży do tego, aby coaching był profesją przyczyniającą się do społecznego rozwoju.

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego. Reprezentującą interesy zrzeszonych w niej podmiotów, prowadzących działalność gospodarczą.

Strategicznym celem Izby Coachingu jest profesjonalizacja coachingu poprzez wyznaczanie standardów zawodowych.

Izba została powołana, by:

- działać na rzecz profesjonalizacji oraz rozwoju coachingu w Polsce w zgodzie z międzynarodowymi standardami etyki i metod pracy coacha;
- integrować środowisko coachingowe w Polsce;
- reprezentować interesy zrzeszonych w Izbie członków.

Obecnie posiada 16 oddziałów i zrzesza 120 firm działających w obszarze coachingu na terenie całej Polski. Akredytuje coachów, superwizorów i programy szkolenia coachów. Została założona we wrześniu 2009 roku.

IZBA COACHINGU